

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету / навчально-наукового інституту)

Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи
Інна ПРОКОП
« 12 » серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ**

НАВЧАЛЬНА (ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

Освітньо-професійна програма «Логопедія»

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної практики «Навчальна (психолого-педагогічна) практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №6 від 31.05.2021 р.) та введеної в дію наказом №243 від 29.06.2021 р.

Розробники: Танявська Ярина Андріївна, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Викладачі:

- Перепелюк Інна Романівна, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент
- Танявська Ярина Андріївна, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент
- Костиш Любов Богданівна, асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент
- Палагнюк Ольга Василівна, асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук
- Верега Христина Іванівна, асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
Протокол № 1 від « 12 » серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Марія ОЛІЙНИК
(ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від « 12 » серпня 2024 року

Голова методичної ради
факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

(підпис)

Ганна БИГАР
(ім'я та прізвище)

1. Вступ

«Навчальна (психолого-педагогічна) практика» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Логопедія» спрямована на практичну підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена на підставі [«Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»](#), затвердженого наказом МОН України від 08.04.1993 р. № 93, [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#) (затвердженого Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича та введеного в дію протоколом ректора №7 від 31.08.2020 р.), [освітньо-професійної програми «Логопедія»](#) зі спеціальності 016 Спеціальна освіта.

«Навчальна (психолого-педагогічна) практика» організовується у закладах дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання, які мають відповідну матеріально-технічну базу та висококваліфікованих фахівців, які забезпечують керівництво і супровід студентів. Студенти практику проходять: відповідно до [Договору з управління освіти Чернівецької міської ради](#) (Договір № 30/2024 від 31.01.2024 р.) і укладених [Договорів із закладами освіти](#); в закладах освіти за кордоном на основі укладених міжнародних Угод ([Комплексі школи та дитячого садка в Новому Сіоле \(Польща\)](#); [Будинок учителя “Георг Тофан” \(Румунія\)](#), [Асоціація сталого розвитку села Гори Високе \(Польща\)](#), [Спеціальний дитячий садок \(Румунія\)](#), [Фундація Porta Vitae \(Польща\)](#); за місцем роботи в освітніх закладах які відповідають спеціальності та завданням практики (п. 4.6 [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#), 2020 р.).

Практика забезпечує необхідний рівень підготовки та спрямована на формування професійних компетенцій. Студенти отримують знання про специфіку роботи вчителя-логопеда з дітьми з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти. Практика сприяє інтеграції теорії і практики, дозволяючи застосовувати знання, отримані під час навчання. Орієнтована на засвоєння здобувачами вищої освіти сучасних технологій, організаційних форм та необхідного інструментарію роботи в рамках підготовки за ОПП «Логопедія». Її метою є формування та розвиток професійних умінь і навичок, що дозволяють ухвалювати самостійні рішення під час логопедичної діяльності в реальних умовах. Крім того, вона сприяє вихованню потреби у постійному оновленні знань і їх творчому застосуванні у практичній роботі. Формування усвідомлення відповідальності, етичності та тактовності в роботі з людьми, які мають мовленнєві порушення.

2. Мета, завдання практики, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі практики

Мета «Навчальної (психолого-педагогічної) практики»: формування у студентів первинних професійних компетентностей у сфері логопедичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах закладу дошкільної освіти. Практика спрямована на ознайомлення з особливостями психолого-педагогічної діяльності вчителя-логопеда, розвиток навичок спостереження, аналізу та участі в корекційно-розвитковій роботі з дітьми.

Завдання практики:

- ознайомити студентів із нормативно-правовими документами, що регламентують логопедичну роботу в закладах дошкільної освіти з дітьми з особливими освітніми потребами, структурою логопедичної групи та особливостями ведення документації логопеда;
- оволодіти навичками спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами, аналізу їхнього мовленнєвого, когнітивного та емоційно-вольового розвитку;
- формувати початкові практичні уміння та навички логопедичної роботи, зокрема спостереження та аналіз корекційних занять, взаємодію з дітьми під час занять та підготовку дидактичних матеріалів для розвитку мовлення дошкільників;
- розвивати комунікативні навички студентів шляхом взаємодії з педагогами, вчителем-логопедом, практичним психологом та батьками дітей з ООП, а також формування навичок рефлексії та самоаналізу професійної діяльності;
- ознайомити студентів із методами та прийомами корекційної роботи з дошкільниками, які мають мовленнєві порушення, а також із сучасними діагностичними методиками, спеціальними програмами та технологіями логопедичної підтримки дітей;
- оволодіти первинними навичками корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі практики згідно з ОПП “Логопедія”

Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-6. Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб’єкт-суб’єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

Програмні результати навчання

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 4. Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

3. Інформаційний обсяг практики

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Тривалість проходження практики	Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин		
Денна	3	5	4	120	1 д./тижд.	залік
Заочна	3	5	4	120	1 тиждень	залік

3.2. Зміст педагогічної практики

“Навчальну (психолого-педагогічну) практику” студенти проходять в 1 семестрі навчального року у закладах дошкільної освіти зі спрямуванням корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Зміст практики		К-сть годин ¹	
		в 30	сам. роб
1. Підготовчий етап			
1. Проведення інструктажу з охорони праці, правами та обов'язками студента-практиканта, правилами поведінки у закладі освіти. 2. Ознайомлення з: - наказом про проходження практики студентів; - робочою програмою педагогічної практики; - вимогами до ведення обов'язкової та додаткової документації; - проходження медогляду для допуску в заклад освіти (1 раз в рік); - підготовка щоденника та робочого зошиту проходження практики. 3. Розкриття особливостей проходження практики: - місце проходження практики (заклад дошкільної освіти спрямований на корекційно-розвивальну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами); - підпорядкування студента до спеціаліста: вчитель-логопед ЗДО; - графік робочого часу проходження практики в закладі освіти: відповідно до наказу практики, перша половина дня, з 9:00 до 13:00.		6 год (1 день)	-
2. Знайомство із закладом освіти			
- Вступна зустріч з адміністрацією закладу освіти та вчителем-логопедом. - Огляд умов закладу: знайомство із групами, логопедичним кабінетом та матеріальною базою. - Ознайомлення з розкладом роботи, специфікою	заклад освіти	6 год. (1 день)	-

¹ Відповідно до [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#) (затвердженого Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича та введеного в дію протоколом ректора №7 від 31.08.2020 р.), п. 2.10 - студенти віком від 16-ти років, тривалість проходження практики – 30 годин (1 кредит) на тиждень, тобто 6 годин на день. Інші години виділяються на самостійну роботу студентів. Наприклад: практика студентів ЗФН тривалістю 90 годин (1 тиждень): 30 годин виділяється на проходження практики в закладі освіти та 60 годин – на самостійну роботу.

Зміст практики		К-сть годин ¹	
		в 30	сам. роб
функціонування закладу та роботи вчителя-логопеда.			
3. Ознайомчий етап роботи вчителя-логопеда			
- Аналіз програм і методичних матеріалів, які використовує вчитель-логопед для роботи з дітьми з ООП. - Ознайомлення з планами роботи для дітей з ООП та звітністю вчителя-логопеда.	логопедичний кабінет	6 год. (1 день)	2
- Спостереження за заняттями вчителя-логопеда з дітьми особливими освітніми потребами. - Аналіз структури та методики проведення занять.	логопедичний кабінет	12 год. (2 дні)	4
- Встановлення контакту з дітьми. - Вивчення індивідуальних особливостей дітей у групі (мовлення, поведінка, сприйняття). - Аналіз використання мовленнєвих вправ у повсякденному житті дітей.	робота на групі з дітьми старшого дошкільного віку	6 год. (1 день)	2
4. Практичний етап			
- Включення логопедичних елементів у повсякденну діяльність дітей (під час ігор, прогулянок, прийомів їжі тощо). - Підбір та розробка 3 мовленнєвих ігор для дітей з ООП. - Підготувати рекомендації в куточок для батьків з питання мовленнєвого розвитку дітей.	робота на групі з дітьми старшого дошкільного віку	6 год. (1 день)	4
- Підбір методичних матеріалів та обладнання для корекційно-логопедичних занять з дітьми з ООП. - Проведення артикуляційної гімнастики. - Перші спроби постановки звуків - Підбір та розробка мовленнєвих ігор для дітей з особливими освітніми потребами (конспект та наочність). - Залучення студентів до ведення документації, розробки рекомендації та ін. яке необхідне для роботи вчителя-логопеда з дітьми.	логопедичний кабінет	36 год. (6 днів)	12

Зміст практики		К-сть годин ¹	
		в 30	сам. роб
5. Рефлексійно-аналітичний етап			
- Аналіз проведених занять вчителем-логопедом (структура заняття, методи та прийоми корекції, наочність та ін). - Аналіз розроблених ігор з наочністю, як вони вплинули на розвиток мовлення дітей. - Узагальнення рекомендації щодо розвитку мовлення дітей. - Обговорення результатів проходження практики студентів із керівником практики (вчителем-логопедом, викладачем). - Заповнення щоденника практики. - Написання звіту про виконані завдання. - Оформлення основної та додаткової документації з практики. - Визначення досягнень і напрямків для подальшого вдосконалення професійних умінь.	логопедичний кабінет	6 год. (1 день)	6
6. Заключний етап			
- Захист результатів практики. Презентація отриманого досвіду та висновків перед комісією. Оцінювання рівня засвоєння практичних навичок. - Опитування <u>студентів</u> та <u>стейкхолдерів</u> за результатами проходження практики	аудиторія в університеті / онлайн	6 год. (1 день)	-
К-сть годин		90	30
Всього годин - 120			

Примітка: Керівник практики має право частково змінити або доповнити перелік корекційно-розвивальної роботи студента під час проходження практики.

3.3. Звітні матеріали² Основна документація³

1. Титульна сторінка ([зразок](#)).
2. Щоденник педагогічної практики ([зразок](#))
3. Характеристики на студента-практиканта від закладу освіти ([зразок](#))

² Оформляється у вигляді папки де містяться різні структурні частини

³ Основна звітна документація з практики зберігається на кафедрі.

4. Розгорнутий звіт про проходження практики⁴ ([зразок](#))
5. *Довідка з місця роботи, копія трудової книжки, характеристика від директора на працівника, презентація власної практичної роботи в закладі освіти (відео чи презентація) – для студентів, які працевлаштовані по спеціальності і практика відповідає займаній посаді⁵.

Додаткова документація⁶

1. Робочий зошит педагогічної практики ([зразок](#)).
2. Спостереження та аналіз діагностичних, корекційно-розвиткових та інших занять, проведених вчителем-логопедом в закладі освіти (3 спостереження за колекційними заняттями з дітьми з особливими освітніми потребами), ([зразок](#)).
3. Виготовлення мовленнєвих ігор та вправ наочно-дидактичного матеріалу необхідного для роботи з дітьми з ООП (мінімум 3 з наочністю).
4. Рекомендації для розвитку мовлення дітей з ООП.

3.4. Електронне навчання

Документи з практики та їх зразки розміщені в Moodle “Навчальні та виробничі практики студентів ОПП Логопедія”
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5960>

4. Орієнтовані бази практики

«Навчальна (психолого-педагогічна) практика» студенти проходять у закладах дошкільної освіти): відповідно до [Договору з управління освіти Чернівецької міської ради](#) (Договір № 30/2024 від 31.01.2024 р.) і укладених [Договорів із закладами освіти](#) та з можливістю проходження практики в закладах освіти за кордоном на основі укладених міжнародних Угод.

Перелік баз практики сформований відповідно [Договору про співпрацю між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та Управлінням освіти Чернівецької міської ради м. Чернівці від 31.01.2024 р. №30/2024](#) та розширюється відповідно до потреби.

Заклади дошкільної освіти:

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу для дітей з особливими освітніми потребами [№ 17 «Паросток»](#) Чернівецької міської ради (58022, м. Чернівці, вул. М.Коперника, 19);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 22 «Дивограй»](#) Чернівецької міської ради (58003, м. Чернівці, вул.

⁴ Загальний обсяг звіту від 4 сторінок.

⁵ Студенти які працюють в освітніх закладах за спеціальністю, що відповідає спеціальності 016 "Спеціальна освіта", ОПП "Логопедія" (посада: вчитель-логопед а закладі освіти, логопед-консультант в ІРЦ), за якою вони здобувають вищу освіту, вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть наступні документи: копія трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи. Додатково для об'єктивної оцінки практики рекомендується і конспекти заняття (Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://preschool.cv.ua/provisions-of-practice/>).

⁶ Додаткова звітна документація є обов'язковою для представлення та перевірки до захисту педагогічної практики керівнику практики. Не є обов'язковою для зберігання даних матеріалів на кафедрі. Зберігання додатковою документації можливе за бажанням студента або керівника практики.

Салтикова-Щедрина, 29);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№28 «СвітЛичка»](#) Чернівецької міської ради (58002, м.Чернівці, вул. Петровича Якоба, 12);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 30 «Дивосвіт»](#) Чернівецької міської ради (58003, м. Чернівці, м. Чернівці, бульвар Героїв Крут, 7);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 32 «Світоч»](#) Чернівецької міської ради (58013, м. Чернівці, Парковий проїзд, 6);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№35 "Веснянка"](#) Чернівецької міської ради (58013, Чернівецька область, м.Чернівці, вул. Сергія Скальда 25 Б);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 41 «Пізнайко»](#) Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Полетаєва, 19);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№48 «Гніздечко»](#) Чернівецької міської ради (58002, м. Чернівці, вул. Кузьми Скрябіна, 2-а)

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 52 «Веселі стежинки»](#) Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Полетаєва, 3);

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу [№ 53 «Віночок»](#) Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Дарвіна, 11);

- [Старожадівський заклад дошкільної освіти "Ромашка"](#) Сторожинецької міської ради Чернівецького району Чернівецької області (59017, Чернівецька область, Чернівецький район, с.Стара Жадова, вул. Головна 20 в).

Міжнародні Договори

- [Асоціація сталого розвитку села Гори Високе \(Польща\),](#)
- [Комплекс школа та дитячого садка в Новому Сіоле \(Польща\);](#)
- [Фундація Porta Vitae \(Польща\).](#)
- [Будинок учителя "Георг Тофан" \(Румунія\),](#)
- [Спеціальний дитячий садок \(Румунія\).](#)

5. Права та обов'язки (відповідно до [Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, протокол №7 від 31.08.2020 р.](#))

5.1. Керівника практики від кафедри:

- до початку практики видати кожному практиканту індивідуальне завдання;

- представити студентів-практикантів керівнику бази практики, який закріплює практикантів за керівниками від бази практики.

- за 10 днів до початку практики, відповідно до розподілу студентів, на кожную базу практики сформувати Паспорт бази практики.

- своєчасно отримати від керівника бази практики витяги з наказу про прийняття здобувачів вищої освіти на практику і призначення керівників від бази практики;

- під час проведення практики постійно контролювати забезпечення належних умов праці і побуту практикантів та дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства;

- контролювати виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, ведення щоденника практики студентами бази практики;

- надавати практикантам методичну допомогу у вирішенні завдань, визначених програмою практики;

- своєчасно подавати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення.

5.2. Керівника практики від бази практики:

- забезпечити необхідні умови для виконання студентом програми практики та, за необхідності, внесення коректив щодо підвищення ефективності проведення практики;

- провести інструктивну (у перший день практики) нараду зі студентом-практикантом. У разі потреби навчити студента-практиканта безпечних методів праці;

- забезпечити облік виходів на роботу студента-практиканта. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад освіти;

- своєчасно попереджувати нещасні випадки, порушення, які можуть трапитися зі студентом під час проходження практики, а у їх випадку, розслідувати комісією бази практики разом із завідувачем кафедри та відповідальним на кафедрі за практику.

- після закінчення практики надати студенту-практиканту характеристику за підписом керівника бази практики.

5.3. Практикантів:

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконати програму практики та індивідуальні завдання керівників практики від кафедри та бази практики;

- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та відповідно до законодавства;

- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що вимагається програмою практики, й захистити звіти про проходження практики.

6. Строки оформлення звітної документації здобувачами вищої освіти та підведення підсумків практики

6.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Звіт про проходження практики оформляється за вимогами, які містяться у робочій програмі практики.

6.2. Підсумковий контроль здійснюється комісією, яку призначає завідувач кафедри. До складу комісії входять відповідальні особи від

структурного підрозділу (факультету, інституту), керівники практики від кафедри, керівники практики від баз практики (за можливістю), викладачі кафедри, які викладали студентам дисципліни професійної підготовки.

Комісія може заслуховувати звіт про проходження практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження, або на кафедрі протягом перших п'яти днів після її завершення, або перших десяти днів семестру, який починається після практики, яка за графіком практик організовувалася в літній період. Результати підсумкового контролю заносяться у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача вищої освіти.

6.3. Звітна документація з практики зберігається на кафедрі протягом трьох календарних років.

6.4. Практикант, який не виконав програму практики, може пройти практику повторно в позанавчальний час, крім тих випадків, коли практика проходила в останній семестр перед атестацією. У разі, якщо специфіка практики не дає можливості повторного проходження, такий студент відраховується з університету.

6.5. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів (інститутів), (педагогічних радах коледжу).

6.6. Студентам, які навчаються без відриву від виробництва та працюють в освітніх закладах за спеціальністю, що відповідає спеціальності, за якою вони здобувають освіту, вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть методистам заочної форми навчання наступні документи: копія трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи.

Практичну діяльність такого студента оцінює керівник бази практики у характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю, яка використовується в університеті, а методист заочної форми навчання вносить оцінку у відомість обліку успішності та залікову книжку студента.

7. Критерії оцінювання

7.1. Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі проходження практики

Для ефективного контролю проходження практики студентів використовуються різні види та форми оцінювання, спрямовані на перевірку рівня засвоєння знань, розвитку практичних навичок і професійної компетентності.

Види контролю

- *попередній контроль*: проводиться перед початком практики для перевірки готовності студентів до виконання завдань. Оцінюється рівень теоретичної підготовки, знання основних методик, принципів та форм роботи логопеда.

- *поточний контроль*: здійснюється протягом усього періоду проходження практики. Спрямований на моніторинг виконання студентами щоденних завдань, якість підготовки та проведення занять, ведення документації.

- проміжний контроль: виконується на етапі завершення певних частин практики. Перевіряється виконання ключових завдань, наприклад, складання планів занять, проведення фрагментів занять та аналіз роботи.
- підсумковий контроль: проводиться після завершення практики. Оцінюються результати роботи студента, рівень розвитку професійних умінь, якість ведення документації, а також оформлення та захист звіту.

Форми контролю

- усні форми контролю: індивідуальні консультації з керівником практики; обговорення проведених занять, спостережень та підходів до роботи з дітьми; захист звіту перед комісією.
- письмові форми контролю: ведення щоденника практики (опис спостережень, аналіз занять, саморефлексія); підготовка звіту про проходження практики, який включає аналіз завдань, методик та висновки.
- практичні форми контролю: спостереження за діяльністю студента під час підготовки та проведення фрагментів занять; аналіз якості виконання завдань і використання методичних матеріалів.
- рефлексивні форми контролю: самоаналіз діяльності студента (оцінка успіхів, труднощів, підходів до роботи); групове обговорення досвіду з іншими студентами та керівником.
- підсумковий захист: презентація результатів практики, проведених занять, використаних методик та висновків; оцінка творчого підходу, глибини аналізу, відповідності завдань меті практики.

Методи контролю

- спостереження: пряме спостереження за роботою студентів під час практики (взаємодія з дітьми, підготовка до занять, їх проведення); оцінювання професійної поведінки, застосування методик та підходів у корекційно-логопедичній роботі; нагляд за процесом виконання завдань, роботою в групі чи індивідуально.
- усний контроль: проведення консультацій з керівником практики; обговорення труднощів, з якими стикаються студенти, та пошук шляхів їх вирішення; захист теоретичних знань під час підготовчих і підсумкових зустрічей; дискусії про спостереження та аналіз роботи з дітьми.
- аналіз документації: перевірка щоденника практики, у якому студенти ведуть записи про виконані завдання, проведені заняття та спостереження; аналіз розроблених планів занять, конспектів, дидактичних матеріалів; оцінка звіту про проходження практики.
- оцінювання практичної діяльності: перевірка якості підготовки та проведення занять, ігор, вправ; аналіз роботи студента під час взаємодії з дітьми, педагогами та батьками.
- метод рефлексії: залучення студентів до самоаналізу своєї діяльності; обговорення сильних сторін і труднощів, які виникли під час практики; аналіз власних помилок і пошук шляхів їх виправлення.
- групова дискусія: організація обговорень серед студентів щодо їхнього досвіду проходження практики; аналіз кращих підходів, які використовували однокласники; спільний пошук рішень у разі виникнення складних ситуацій.

- *метод презентації*: захист результатів практики перед комісією або керівником (презентація проведених занять, використаних матеріалів і підходів; аргументований аналіз досягнень і труднощів).

- *анкетування та опитування*: проведення опитувань серед педагогів, які взаємодіяли зі студентами, для отримання відгуків про їхню роботу; анкетування студентів щодо якості організації практики, її корисності та ефективності.

- *захист підсумкового звіту*: студенти представляють звіт; висновки про отриманий досвід та напрямки для подальшого розвитку; оцінювання творчого підходу, аргументації та відповідності звіту поставленим завданням.

7.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Педагогічна практика оцінюється за 100-бальною шкалою загальноприйнятою національною та ЄКТС шкалою в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих здобувачем освіти за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	Відмінно
	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
Не зараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов’язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

7.3. Розподіл балів за підсумками проходження практики⁷

Зміст роботи, виконаної студентом під час проходження практики	К-сть балів
- оформлення основної документації з практики	20 б
- відвідування та результативність (ефективність) проходження практики студентом-магістрантом	20 б
- оволодіння навичками корекційно-логопедичної роботи	10 б.
- ведення робочого зошита з практики	10 б.
- розробка та оформлення матеріалів і практичних напрацювань (наочність, конспекти, ігри, рекомендації та ін.)	20 б
- фото/відео та конспекти аналізу проведеної роботи під час проходження практики, спостереження та ін.	10 б.
- захист педагогічної практики	10 б.
- <i>неформальна/інформальна освіта</i> Керівник практики враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають практиці студента та отримані на освітніх платформах “Prometheus”, “EdEra”, “Всеосвіта”, ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).	*20 б
- Студентам, які навчаються без відриву від виробництва та працюють в освітніх закладах за спеціальністю, що відповідає спеціальності, за якою вони здобувають освіту, вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть наступні документи: копія трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи.	*100 б

⁷ Керівник практики від кафедри може запропонувати додаткові завдання або взаємозамінні

<i>Практичну діяльність такого студента оцінює керівник бази практики у характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю, яка використовується в університеті⁸.</i>	
Максимальна кількість балів	100 балів

7.4. Критерії оцінювання змісту роботи виконаним студентом під час практики

Кількість балів		Рівень засвоєння	Роз'яснення
із 20 балів	із 10 балів		
17-20 балів	9-10 балів	високий	передбачає високий рівень знань і навичок: студент чітко розкриває питання практики да володіє практичними навчичками, наявна зразкова документація
13-16 балів	7-8 балів	достатній	передбачає досить високий рівень знань і навичок: практична підготовка логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень та оформленні документів практики, яле не впливають на позитивну оцінку.
9-12 балів	5-6 балів	вище середнього	передбачає наявність знань лише основних аспектів проходження практики, студент відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, виникають труднощі при наведенні прикладів.
5-8 бали	3-4 бали	середній	передбачає тільки загальну інформацію щодо проходження практики; документація практики оформлена не достатньо високого рівня, порушується послідовність викладення інформації, виникають труднощі при наведенні прикладів.
1-4 бали	1-2 бали	низький	студент часто пропускав практику, на низькому рівні володіння практичними навичками, документація оформлена з помилками та недостатньо.

7.5. Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

⁸ П. 4.6. [Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича](#) та Протокол засідання кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти №2 від 17 09 2020 р.

Наприклад, студент пройшов 5-тижневий курс «Візуалізація даних» на платфо «Prometheus» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+DV101+2016_T3) та отримав відповідний сертифікат, за що може отримати 12 балів з теми 6 «Зібрання, обробка та аналіз результатів досліджень» (модуль 2).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну практичну роботу за профілем практики, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою, студент може отримати до 20 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

8. Методичні рекомендації

Проходження практики студентів може бути з використанням різних платформ та технологій та коригується індивідуально керівниками від кафедри.

Перелік сайтів:

<https://mon.gov.ua/ua> - Міністерство освіти і науки України;

<https://osvita.cv.ua/> - Управління освіти Чернівецької міської ради;

Офіційні сайти ЗДО <http://preschool.cv.ua/bazy-praktyky/>, Facebook або Instagram сторінки ЗДО;

Відео записи на на YouTube каналах;

Прелік сайтів:

- <http://vihovateli.com.ua/>
- <https://sites.google.com/site/sajtdlapedagogivdnz/home/storinka-vihovatela-dnz>
- www.pedrada.com.ua
- <https://anelok.in.ua/>
- <http://metodportal.net/>
- <http://ostriv.in.ua/>
- <https://www.metodikinz.ru/?reload>
- <http://cabivosp.blogspot.com/>
- <http://ped-kopilka.com.ua/>
- <http://abetka.ukrlife.org/>
- https://dity.te.ua/osvita_mult
- <https://volodumirivna.at.ua/>
- <http://www.osvita.org.ua/>

1. Консультації студентів-практикантів керівниками від кафедри відбувається у визначений час з попередньою домовленістю, та може бути проведене: у режимі конференцій платформ Meet (<https://meet.google.com/>) або будь яка інша.

2. Для активного спілкування та термінового обміну повідомленнями можна використовувати Viber чи Telegram канали де створена група.

3. Для передачі будь яких видів завдань може бути створена для кожного студента індивідуально папка в хмарному середовищі Google Диск — сховище даних, яке належить компанії Google Inc., що дозволяє користувачам зберігати свої дані на серверах у хмарі і ділитися ними з іншими користувачами

в Інтернеті. Google Drive включає Google Документи, Таблиці та Презентації, офісний пакет, який дозволяє спільно редагувати документи, електронні таблиці, презентації, малюнки, форми, і багато іншого.

4. Для перевірки виконаних завдань практики може використовувати пошти.

9. Рекомендована література

1. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко І. В. *Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі* / за ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. К. : ДІА, 2019. 148 с.

2. Брембати Ф., Донини Р. *Специфічні розлади розвитку дитини та процес навчання*. Видавництво: Видавнича група Кенгуру. 2019. 160 с.

3. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. *Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс* : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2020. (комплект)

4. Іщенко О., Кошарська Л. *Крокуй упевнено. Книга взаємозв'язку між учителем-логопедом та вихователями. Практичний матеріал для корекційної години вихователя. Старший дошкільний вік*. Видавництво: Мандрівець. 2023. 80 с.

5. Калмикова Л. О. *Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного й молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний виміри*. К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. 448 с. 4.

6. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. *Інклюзивна освіта: від основ до практики* : моногр. Київ : ТОВ «Атопол», 2016. 152 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

7. Король А. В. *Мовленнєва картка з картинками : Дидактичний матеріал із логопедичного обстеження мовленнєвого розвитку дитини*. Видавництво: Мандрівець. 2023. 32с.

8. Кравцова І., Стахова Л. *Програма “Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення”*. Видавництво: Мандрівець. 2023. 80 с.

9. *Логопедичні технології* : навч.- методичний посібник / Уманський ДПУ імені Павла Тичини, Ін-т розвитку дитини ; уклад. Л. Д. Бегас. Умань : Алмі, 2014. 124 с. 5.

10. *Логопедія* : підр. / За ред. М. К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово». 2015. 672 с. 6.

11. Максименко Д. *Як правильно вчити дитину розмовляти*. Видавництво: Центр навчальної літератури. 2020 р.

12. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Шиплячі звуки Щ, Ч, Ш, Ж*. Видавництво: Літера ЛТД. 2020.

13. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Звуки К, Г, Г, Х*. Видавництво: Літера ЛТД. 2020.

14. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Звуки Л, Л'*. Видавництво: Літера. 2016. 88 с.

15. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Звуки Р, Р'.* Видавництво: Літера. 219. 104 с.
16. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Свистячі звуки С, З, Ц, ДЗ: навчальний посібник.* Видавництво: Літера ЛТД. 2009. 104 с.
17. Малярчук А.Я. *Виправлення вад мовлення. Шиплячі звуки Щ, Ч, Ш, Ж.* Видавництво: Літера ЛТД. 2020.
18. Мартиненко І. В. *Комунікативний тренінг для дошкільників з порушеннями мовлення.* К. : Літера ЛТД, 2019. 120 с. (серія «Інклюзивне навчання»)
19. Мартиненко І. В. *Особливості комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку із системними порушеннями мовлення : моногр.* К. : ДІА, 2016. 304 с.
20. Ольшевська Ж. Ю., Олтаржевська Л. В. *Організація корекційно-розвиткової роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку в закладі дошкільної освіти. Старша група: 6-й рік життя.* Видавництво: Мандрівець. 2020. 136 с.
21. *Психолого-педагогічні засади технологій супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі їх соціальної інтеграції : кол. моногр. / наук. ред. А. Г. Обухівська, Т. Д. Ілляшенко.* Київ : Ніка-Центр, 2020. 113 с.
22. Рібцун Ю. В. *У країні Веселкових звуків. Альбом учителя-логопеда.* Ч. 1,2. Х. : Видавнича група «Основа», 2020.
23. Рібцун Ю. В. *Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб.* Львів : Світ, 2020. 268 с.
24. Рібцун Ю. В. *Я учуся розмовляти : навч.-метод. комплект : логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3–6 років.* К.: Генеза, 2019. 160 с.
25. Рібцун Ю. *Дошкільнятко. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення.* Видавництво: Мандрівець. 2016.
26. Рібцун Ю. *Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навч.-метод. посіб. / Е. Данілавичутє, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань.* Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. С. 698-846. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730619>
27. Рібцун Ю. *Сходінками правильного мовлення: навчально-методичний посібник.* Видавництво: Мандрівець. 2017. 240 с.
28. Танявська Я.А. *Логопедична практика : навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалавра) рівня вищої освіти ОПП «Логопедія».* Чернівці. 2025. 168 с. URL: https://preschool.chnu.edu.ua/media/3b2polqc/lohopedychna-praktyka_bakalavr_2025.pdf
29. Федорович Л. *Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.* Видавництво: Ліпс. 124 с.
30. Харченко І. Г. *Методика “Мандала” в корекційно-розвитковій роботі з дітьми та підлітками.* Видавництво: Мандрівець. 2020. 44 с.

31. Чередніченко Н. В., Клименко І. В., Тенцер Л. В. *Порушення письма у молодших школярів: діагностика та корекція*. К. : ДІА, 2016. 248 с.
32. Шеремет М. К., Стахова Л. Л., Кравцова І. В., Кравченко А. І. *Організація корекційно-розвивальної роботи в групах для дітей із порушеннями мовлення (орієнтовне планування та методичні рекомендації)*. Суми : СумДПУ, 2014. 186 с.

Інтернет ресурси

1. Academic Plagiarism. URL: <https://academicplagiarism.com/>
2. ELibUkr. Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
3. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти. URL: <https://preschool.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>
5. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>
6. Бібліотека МАУП <http://library.iapm.edu.ua/metod/2328.pdf>
7. Веб-сайт Міністерства освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
8. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html
9. Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL : <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
10. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
11. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
13. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
14. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
15. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
16. Бази проходження педагогічної практики студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти. URL: <https://docs.google.com/document/d/1wiTLRdbFmTpPlQ03RJ34K58hslksxAnp/edit?usp=sharing&oid=108567089779427532856&rtpof=true&sd=true>
17. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
18. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>

19. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All
20. Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1iv-6y5zOgwEk3AJa98MvfvxwVjrmTLMi/view>
21. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02infres>
22. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
23. Танявська Я.А. *Навчальні та виробничі практики студентів ОПП Логопедія* : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5960>